

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.133/2012/6.szám

A Szegedi Ítéltábla a Pozsonyi és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Pozsonyi Tibor ügyvéd) által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - az **(felszámolószervezet neve, címe)** részéről **(I.rendű alperes neve "f.a.", címe)** alatti székhelyű I. rendű, az **(II.rendű alperes neve "f.a.", címe)** alatti székhelyű II. rendű, az **(III.rendű alperes neve "f.a.", címe)** alatti székhelyű III. rendű és a Dr. Kulhanek Annamária ügyvéd által képviselt **(IV.rendű alperes neve, címe)** alatti székhelyű IV. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2012. január 24. napján kelt 8.G.40.309/2010/36. számú ítéletével szemben a felperes 37. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét az alábbiak szerint **részben megváltoztatja.**

Az I. és IV. rendű, a II. és IV. rendű, valamint a III. és IV. rendű alperesek között 2009. április 15-én létrejött adásvételi szerződések érvénytelenségének okát kiküszöböli, és kötelezi a IV. rendű alperest, fizessen meg 15 nap alatt az I. rendű alperesnek 29.016.287,- (Huszonkilencmillió-tizenhatezer-kettőszáznyolcvanhét) Ft-ot, a II. rendű alperesnek 6.625.106,- (Hatmillió-hatszázhuszonötezer-egyszázhat) Ft-ot, a III. rendű alperesnek 6.289.657,- (Hatmillió-kettőszáznyolcvankilencezer-hatszázötvenhét) Ft-ot és ezen összegek után 2009. június 15-től a kifizetés napjáig terjedő időre a naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat +7%-kal egyező mértékű késedelmi kamatát.

Az adásvételi szerződéseket ezzel a tartalommal érvényessé nyilvánítja.

A felperest az I., II, III. rendű alperesek javára elsőfokú eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felek maguk viselik másodfokú eljárási költségeiket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

- 2 -

I N D O K O L Á S:

A felperes 2005. augusztusában és szeptemberében különböző összegű hitelszerződéseket kötött az I-III. rendű alperesekkel. A hitel biztosítékeként a felek első ranghelyen keretbiztosítéki ingó jelzálogjogot alapítottak, mely a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (MOKK) nyilvántartásába bejegyzésre került. Ugyanezen a napon az I-III. rendű alperesek, mint adósok teljes vagyonára második ranghelyen a felperes javára vagyont terhelő zálogjog is bejegyzésre került. Az I-III. rendű alperesek 2008-ban végelszámolás alá kerültek. A szarvasmarha állományra a végelszámoló - mindhárom alperes vonatkozásában - a IV. rendű alperessel bértartási és haszonbértartási szerződést kötött. E jogviszonyok azt követően is fennmaradtak, hogy az I. rendű alperes 2008. szeptember 8-tól, a II. rendű alperes 2008. november 4-től, a III. rendű alperes pedig 2008. október 15-től felszámolás alá került. A IV. rendű alperes nyolc különböző telepen látta el az állatok gondozását, még a végelszámoló által 2008. júniusában kiírt pályázaton azok megszerzése fejében 360.000.000,- Ft vételárat ajánlott. Az állomány értékesítését ekkor a felperes ellenezte, ezért a megállapodás nem jött létre.

A felszámolási eljárás során 2008. őszén, illetve 2009. februárjában és márciusában a felszámoló ismét külön-külön nyilvános pályázaton hirdette meg eladásra az I-III. rendű alperesek vagyonát. Ekkor az állatállomány egy részének értékesítése is megtörtént. Mivel a szarvasmarhák tartásához szükséges pénzügyi fedezettel az adósok nem rendelkeztek, a további veszteségek elkerülése végett szükségessé vált az állatok mielőbbi értékesítése. A felszámoló 2009. március 26-án pályázati felhívást tett közzé az I. rendű alperes tulajdonában álló 1000 db hízó bika értékesítésére 65.000.000,- Ft irányáron. A pályázat benyújtásának határideje 2009. április 14. napja volt. A felszámoló folyamatosan tájékoztatta a hitelezőket - köztük a felperest - az állatállomány helyzetéről, az értékesítés érdekében tett intézkedésekről. A felperes ekkor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a már kiírt pályázatot vissza kell vonni. A pályázaton kívüli értékesítés érdekében vevőjelölteket kutatott fel és azt szorgalmazta, hogy a három adós állatait a felszámoló lehetőség szerint a könyv szerinti érték felett, egyben adja el. A felszámoló kérte a felperest, amennyiben konkrét javaslata van, azt írásban tegye meg, bármilyen megoldásra nyitott, megfelelő garanciák és a hitelezői érdekek figyelembevétele mellett.

A felperesi képviselő és a felszámoló 2009. április 6-án újabb megbeszélést tartottak, melyen a IV. rendű alperes képviselője a perbeli állatállományra 500,- Ft/kg-os árajánlatot tett, majd április 9-én a bértartási szerződéseket azonnali hatállyal felmondta és tájékoztatta a felszámolót a várható ökológiai kárról, valamint értesítette az illetékes hatóságokat. Jelezte, hogy az állatok tartását minimális szinten április 15-ig biztosítja, ezt követően mindennemű ellátást beszüntet.

A felszámoló **(közjegyző személyneve)** közjegyző előtt 2009. április 15-én délután 13 órakor értékelte a Céglőnyben meghirdetett ajánlatra érkezett pályázatokat. Megállapítást nyert, hogy egy ajánlat érkezett a IV. rendű alperes részéről, aki a pályázatban meghirdetett állatokon túl az I-III. rendű alperesek tulajdonában lévő valamennyi szarvasmarhára ajánlatot tett 500,- Ft/kg, összesen 250.000.000,- Ft + ÁFA vételáron. A felszámoló a pályázatot eredménytelennek minősítette, majd 2009.

Gf.I.30.133/2012/6.szám

április 15-én külön-külön szerződéseket kötött a IV. rendű alperessel az I., II. és III. rendű alperesek állatállományának megvásárlásáról. Az I. rendű alperes nevében 89 db növendék üszőt és 2.041 db növendék bikát értékesített 172.975.000,- Ft + ÁFA vételárért,

a II. rendű alperes nevében 346 db növendék üszőt adott el 39.444.000,- Ft + ÁFA összegért, míg a III. rendű alperes nevében 265 db növendék üszőt és 91 db bikát ruházott át 37.581.000,- Ft + ÁFA vételáron.

A szerződések 4. pontjában az alperesek kijelentették, hogy az állatállomány tételes átadás-átvétele ENAR szám szerint fog megtörténni a szerződés aláírását követő első munkanapon cégenkénti és telepenkénti súly- és korcsoport szerinti bontásban a korábban megkötött bértartási és haszonbértartási szerződésben foglaltak alapján. Rögzítették, hogy a felszámoló részéről az átadás-átvételi leltár ellenőrzését Heidekker János megbízott szakértő jelenlétében és ellenjegyzésével kötelesek elvégezni. Az 5. pont értelmében a végelszámoló által megkötött bértartási és haszonbértartási szerződések alapját **(szakértő személyneve)** igazságügyi szakértő súly- és korcsoport szerinti értékbecslése képezte. Az állatok tételes ENAR szám szerinti átadás-átvételének az eladó által felkért ugyanezen személy helyszínen történő súly- és korcsoport szerinti aktualizált értékbecslésével egy időben kellett megtörténnie.

A IV. rendű alperes 2009. április 1. napjától (visszamenőlegesen) kötelezettséget vállalt az állatállomány teljes ellátására, továbbá a munkavállalók - akik az állattartó telepen dolgoznak és felmondás alatt nem állnak - munkabérének és közterheinek megfizetésére. A vételárak kiegyenlítéséről akként rendelkeztek, hogy 119.360.000,- Ft-ot az eladó(k) a vevők követeléséből a szerződés aláírásakor a vételárból „kiegyenlít”(enek), míg a fennmaradó - vételár (helyesen vevő)követelés 20 %-ának megfelelő - összeg kiegyenlítése 60 napon belül esedékes azt követően, hogy az eladó által megbízott szakértő a szerződések aláírását követő 30 napon belül tételesen ellenőrzi a felszámított költségeket és számlákat.

A felszámoló 2009. április 16-án megbízást adott **(személy 1.neve)** részére, hogy a szerződések szerint a felszámoló képviselőjében eljárva súly- és darabszám szerint az állatok mérését és átadását leltár szerint telephelyenként ellenőrizze. Előírta számára, hogy a telepeken mindegyik állatot meg kell mérni, súlyukat rögzíteni az állatok fűlszámával együtt az ENAR rendszernek és a telepi nyilvántartásnak megfelelően. Az állatok mérése ténylegesen 2009. április 17-én kezdődött és a II., III. rendű alperesek vonatkozásában április 18-án, míg az I. rendű alperes vonatkozásában április 22-én fejeződött be. Az átadást követően hét telephelyen 2009. április 27. és 2010. február 24. között 34.444 kg összsúllyal összesen 191 db állat hullott el.

A pénzügyi rendezés körében a felek összesen 149.200.012,- Ft-ban határozták meg a bértartási szerződések felmondásakor lejárt tartozások összegét, mely felszámolási költségként elismerésre, a vételárba beszámításra került. A szerződés alapján járó - a beszámításra figyelemmel fennmaradó - vételár kiegyenlítése a IV. rendű alperes részéről nem történt meg.

A felperes módosított keresetében kifejtette, hogy az alperesek által kötött adásvételi szerződések a felszámolási eljárást is szabályozó 1991. évi XL. törvény (Cstv.) 49. § (1) és (5) bekezdése alapján érvénytelenek; indokolt az eredeti állapot helyreállítása.

Másodlagosan a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmisségre alapítva kérte az eredeti állapot helyreállítását, mivel nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköztek a szerződések egyrészt amiatt, hogy nem a forgalomban elérhető legmagasabb vételáron jöttek létre, másrészt

pedig amiatt, hogy felszámolási költségként ismerte el a felszámoló a IV. rendű alperes bértartási követelését a Cstv. rendelkezéseit sértő beszámítást alkalmazva.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a felperes keresetét, mely határozatot a Szegedi Ítéltábla a Gf.I.30.365/2010/6. számú végzésével hatályon kívül helyezett. Indokolásában megállapította, hogy a Cstv. 49. §-ában szabályozott, a felszámolási eljárásban az adós vagyontárgyainak nyilvános értékesítésére vonatkozó szabályok nem sérültek. A felperesi hozzájárulás ismeretében az egyéb nyilvános értékesítés alkalmazása jogszerű volt, a közjegyző eljárását, a pályázati jegyzőkönyv tartalmát helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, következésképpen a megtámadási kereset ebben a tekintetben alaptalannak bizonyult. A semmisségre, illetve a jóerkölcsbe ütközésre alapított kereset kapcsán az ítéltábla megállapította, hogy a IV. rendű alperes szóban 500,- Ft/kg, összesen 250.000.000,- Ft + ÁFA vételi ajánlatot tett a felszámolónak, a teljes perbeli szarvasmarha állományra, amit az eladó elfogadott. A felek valójában a már szóban létrejött megállapodásukat foglalták utóbb írásba. Nem ütközött jóerkölcsbe, de a Cstv. kötelező kielégítési sorrendre vonatkozó besorolási szabályába sem, hogy a felszámoló felszámolási költségként minősítette az állatok tartásának a felszámolási eljárás során felmerült költségeit, melyek a felszámolási vagyon megőrzésével voltak kapcsolatosak. A megismételt eljárásban előírta, hogy meg kell határozni szerződésenként a vételár összegét 500,- Ft/kg egységár alapulvételével az állatállomány szerződéskötés kori súlyának ismeretében. Vizsgálni kellett továbbá a felperes, mint zálogjogos hitelező helyzetét. Amennyiben ugyanis a felperes vagyont terhelő jelzálogjoggal rendelkező hitelező, úgy a IV. rendű alperest terhelő vételárba a felszámolási költség nem számítható be, az, mint állagmegóvási, őrzési költség a felperes vonatkozásában irreleváns. Ebben az esetben a feleknek úgy kell elszámolniuk, hogy a vételár összegéből adósonként külön-külön le kell vonni az értékesítés költségét, és a fennmaradó összeg 50 %-ára a felperes igényt tarthat.

A megismételt eljárásban az alperesek arra hivatkoztak, hogy a felperest csak második rangsorban illette meg vagyont terhelő zálogjog, első ranghelyen a perbeli állatállományokra keretbiztosítéki ingó jelzálogjog került az MOKK nyilvántartásába bejegyzésre. A Cstv. 49/D § (1) és (2) bekezdése is visszautal a Ptk. 256. § (1) bekezdésére, az ott meghatározott kielégítési sorrendet kell figyelembe venni több jogosult esetén. A felperes a 2008. október 16-i hitelezői igénybejelentésében azt írta: „a vagyontárgyak értékesítésekor a Cstv. 49/D § (1) bekezdésében foglaltakat szíveskedjék figyelembe venni”.

A megismételt eljárás során kirendelt igazságügyi könyvszakértő megállapította, hogy az átadott, összesen 2811 db állat mért súlya 635.367 kg volt, melyet 7 %-os élősúllyal (44.476 kg), valamint az elhullott állatok súlyával (34.444 kg) korrigálva (csökkentve) a vételár alapjául 556.447 kg összsúlyt jelölt meg. Az 500,- Ft/kg ajánlathoz képest a szerződésben meghatározott 250.000.000,- Ft-os vételár 500.000 kg súlynak felel meg, ez azt jelenti, hogy a mért súly alapján jelentkező

Gf.I.30.133/2012/6.szám

különbözet, azaz 56.447 kg ellenértékét, 28.223.500,- Ft-ot a felek nem számolták be a vételár összegébe, valójában a ténylegesen átadott állatok súlya alapján számított vételár ennyivel magasabb lett volna. A szakértő ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy a

bértartási szerződések megszűnését követően az állatok elszállításáig terjedő időben mintegy 67.465.800,- Ft többletköltség merült volna fel, melynek értéke jelentősen meghaladja a súlytöbblet értékét.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolásában megállapította, a perbeli szerződésekkel az alperesek nem sértettek jogszabályt, amikor a vételárba beszámították a IV. rendű alperest megillető felszámolási (állagmegóvási, megőrzési) költségeket, ez a költség ugyanis a Cstv. 49/D § (1) bekezdése értelmében megelőzi az első ranghelyen nyilvántartott keretbiztosítéki ingó jelzálogjogot. Az igazságügyi könyvszakértői véleményből azt a következtetést vonta le, hogy a mért súly alapján az árajánlatban megjelölt egységár szerinti számítással meghatározott vételár és a szerződésekben meghatározott vételár közötti összesen 28.223.000,- Ft különbség nem fedezte volna az állatok tartásának költségét 2009. április 1-től az állatok elszállításáig. Utalt arra, hogy a IV. rendű alperes egy további számítást dolgozott ki, melyben figyelembe vette az általa nyújtott tartás idejére eső nettó súlygyarapodást is 2009. április 1-től a tényleges mérés befejezésének időpontjáig, azaz április 18-ig, illetve 22-ig. A vevő költségén történő tartás eredményeként nettó 55.897 kg súlygyarapodás vélelmezhető, melynek ellenértéke 500,- Ft/kg ajánlati egységár figyelembevételével 27.948.500,- Ft, amely lényegében kimeríti a szakértő által kidolgozott mért súly szerinti vételár-különbözetet. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szakértői megállapítások, illetve a IV. rendű alperes hivatkozásai nem teszik kétségessé sem a szerződés érvényességét a felperes által támasztott egyik kereseti jogcímen, sem a szerződés alapján lefolytatott elszámolást. Nem áll fenn olyan érdeksérelem, amelynek kiküszöbölésére a IV. rendű alperest további vételár fizetésére kellene kötelezni.

Az ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperesek kereset szerinti marasztalását kérte. Álláspontja szerint nem volt akadálya annak, hogy mint első és második ranghelyen bejegyzett jelzálogjog jogosult, a felszámolási eljárásban maga jelölje meg, mely zálogjogára figyelemmel kívánja a követelést érvényesíteni. Utalt arra is, hogy a perbeli időszakban hatályos Cstv. 49. § (4) bekezdése szerint a tulajdonjogot vagy más vagyoni értékű jogot szerző fél a nyilvános értékesítésen az adóssal szemben beszámítással nem élhet. Az előbbiekre figyelemmel véleménye szerint a vételár összegéből adósonként legfeljebb az értékesítés költségeit lehet levonni, a fennmaradó összeg 50 %-a őt illeti. Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és ugyanennek a bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság elzárta a perbeli jogai érvényesítésétől, amennyiben az utolsó tárgyaláson kiegészített igazságügyi szakértői véleményt részére nem küldte meg, nem adott lehetőséget, hogy arra észrevételt tehessen. Kifogásolta azt is, hogy a szakértő nem értesítette őt a szakértői vizsgálaton való jelenlét lehetőségéről.

- 6 -

Az alperesek ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **részben alapos.**

Az elsőfokú bíróság az ítéletet hatályon kívül helyező és újabb eljárást elrendelő végzésben foglalt utasításokhoz kötve van. Kööttsége annyiban módosulhat, amennyiben

a megismételt eljárás során új tények, bizonyítékok merülnek fel, amelyek a másodfokú bíróság megállapításait megdöntik, vagy az elrendelt bizonyítást feleslegessé teszik. Ilyen esetben az elsőfokú bíróság új tényállást állapíthat meg, ez alapján újabb, eltérő következtetésekre juthat, illetőleg az időközben szükségtelenné vált bizonyítást mellőzheti (EBH 2006/1414. számú elvi határozat). Az elsőfokú bíróság nem hagyta figyelmen kívül a hatályon kívül helyező végzésben foglaltakat, hanem - erre vonatkozó kifejezett utasítás hiányában is - a Cstv. speciális zálogjogi szabályainak sérelmét állító kereset körében lefolytatta a szükséges bizonyítást, majd az általa megállapított tényállás alapján a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelve helytálló jogi következtetésre jutott. Az ítéletábrai végzésben kifejtetteket helyesen feltételes jelleggel értékelte. Megalapozott az álláspontja a tekintetben is, nem elegendő, hogy a felperest vagyont terhelő zálogjog illette meg, a Cstv. 49/D § (2) bekezdésében foglaltak sérelmét csak akkor lehet megállapítani, ha a perbeli vagyontárgyak értékesítése esetére a felperes ezzel a jogával élt, és a vele történő elszámolást a felhívott paragrafus alapján kérte, de ezt a felszámoló figyelmen kívül hagyta. Ezzel szemben a felperes a fellebbezésében sem vonta kétségbe, hogy a hitelezői igénybejelentés során valamennyi zálogjogát érvényesítette - de a vele történő elszámolást a Cstv. 49/D § (1) bekezdése alapján kérte. Mivel az első ranghelyen álló egyedi zálogjogát érvényesítette, ez az elsődleges, ezért a perbeli ingóságok értékesítése során a Cstv. 49/D § (2) bekezdésében írtak csak másodlagosan lehettek irányadók.

A fenti tartalommal tett hitelezői igénybejelentés a felperes által is tudottan azzal járt, hogy a befolyt vételárból a zálogtárgy megőrzésének - ideértve állaga megóvásának - költségeit a felszámoló levonhatta, a felperes, mint zálogjogosult pedig a fennmaradó vételár megfizetésére tarthatott igényt. Az előbbieket igazolják a felperes és a felszámoló közötti levelezések is. A felperes 2009. április 1. napján kelt levelében az állatok mielőbbi, egyben történő értékesítését amiatt szorgalmazta, mert az „állatállomány továbbtartása (bértartási szerződések)... olyan jelentős költséggel jár, hogy a pályázati értékesítés során befolyt összegek a költségeket is alig fedezik, nemhogy a hitelezők részére megtérülést jelentenének.” A 2009. április 7-én kelt levelében olyan potenciális vevőjelöltekről tett említést, akik „kifizetnék az elszállításig terjedő tartási költségeket is”. A felszámoló 2009. február 5-én küldött levelében jelezte a felperesnek, hogy az adósnak „2009. 01. 31-ig 59.645.440,- Ft lejárt... 57. § (1) bekezdés a) pont szerinti tartozása van, amely naponta cca. 500.000,- Ft összeggel növekszik”. A 2008. december 2-án felvett emlékeztetőben is felvetették, félő, hogy „az állomány feléli önmagát”.

A felperes keresetében az alperesek között létrejött adásvételi szerződések semmisségét arra is alapította zálogjogos hitelezőként, hogy a tartási költségek elszámolása, beszámítása jogszerűtlen volt, a fent kifejtettek azonban ezen hivatkozásait nem támasztották alá.

- 7 -

Gf.I.30.133/2012/6.szám

Nem kifogásolható a felszámoló eljárása, amely szerint az adásvételi szerződés alapján a vevővel, mint felszámolási költség megfizetésére jogosulttal szemben fennálló tartozásába gyakorlatilag beszámította az adóst megillető vételárkövetelést. Ez a beszámítás a felperes számára nem járt joghátránnyal.

A semmisségre (jóerkölcsbe ütközésre), illetve a Cstv. 49. § (1) bekezdésre alapított keresetében a felperes arra hivatkozott, hogy az adásvételi szerződések nem a

forgalomban elérhető legmagasabb áron jöttek létre, mivel a felszámoló a IV. rendű alperes által benyújtott pályázati ajánlattal azonos összegű vételárat alkalmazva kötötte meg a szerződéseket. Amint azt az ítéletábra a hatályon kívül helyező végzésében kifejtette, a felszámolási eljárás során a Cstv. 49. § (1) bekezdésében írtak szerinti forgalomban elérhető legmagasabb vételár nem azonos a vagyontárgy elméleti piaci értékével. A felszámolási vagyon értékesítések a Cstv. által előírt nyilvános értékesítési módok közül alkalmazott értékesítési forma útján az adott időben elérhető legmagasabb vételár tekintendő a vagyontárgy forgalmi értékének (BDT 2008/9/154. (1873.) és BDT 2006/11/184. (1479.) számú jogeset). A perbeli adatok egyértelműen azt igazolják, hogy az 500,- Ft/kg vételár volt a forgalomban elérhető legmagasabb ár, az állatállomány forgalmi értéke.

A felperes semmisség, jogszabályba ütközés körében tett érdemi hivatkozásai a perben valójában arra irányultak, hogy az alperesek között szóban létrejött adásvételi szerződésekben meghatározott forgalomban elérhető legmagasabb vételárnál alacsonyabb összeget szerepeltettek az írásba foglalás során 2009. április 15-én, és nem történt meg a tényleges mérlegelési adatok alapján a vételár aktualizálása, pontos összegének rögzítése.

A szóbeli megállapodás tartalmát illetően a perben a következő bizonyítékoknak volt jelentősége.

Az alapeljárás során a IV. rendű alperes a 2009. augusztus 16-án kelt 10. számú beadványában ismertette, hogy a 2009. április 1. napján tartott szóbeli megbeszélésen **(személy 2.neve)** „egyben, összesen 250.000.000,- Ft értéken tett ajánlatot és vállalta, hogy 2009. április hó 01. napjától az állatok tartásának költségéért - napi 2.000.000,- Ft összeg - nem érvényesít semmilyen követelést...” Ugyanitt kifejtette, hogy 2009. április 6. napján megismételte ezt az ajánlatot, amit ekkor a felperes is támogatott.

A felszámoló 2009. április 8-án tájékoztatta a felperest, a IV. rendű alperes ajánlata a legjobb, eszerint: „megvásárolja a készleten lévő állatállományt, április 1-ig visszamenőlegesen vállalja az állatállomány teljes takarmányozását...” Kijelentette, ha jobb ajánlat nem érkezik 2009. április 9-én 12.00 óráig, akkor elfogadja a IV. rendű alperes fenti ajánlatát. Tény, hogy a IV. rendű alperes írásbeli ajánlatában 500,- Ft/kg egységár alapján vállalta 250.000.000,- Ft megfizetését, azt pedig, hogy szóbeli ajánlata ezzel egyező volt, a felperes is megerősítette. A 2009. április 17-én kelt levél 1. oldalán a felperes elismerte, hogy „**(személy 2.neve)** az állatokért különként 500,- Ft-os ajánlatot tett”.

Az elsőfokú bíróság által lefolytatott szakértői bizonyítás tisztázta, az alperesek részéről 2009. április 22. napjáig folyamatosan megtörtént az állomány egyedeinek

mérése, a szerződés 4. pontjában foglaltak szerint az így mutatkozó fizetősúly alapján kellett a IV. rendű alperesnek a vételárat kiegyenlíteni. A mért összes súly 635.367 kg volt, levonva ebből a 7 % korrekciót (44.476 kg) 590.891 kg adódik. Ezt az összsúlyt szorozva 500,- Ft-tal, a felek szerződésében meghatározott vételár így 295.445.550,- Ft.

Tévedett a szakértő - így a szakértői véleményt elfogadó elsőfokú bíróság is - amikor az adásvételi szerződések megkötése, az állatok tulajdonba adása után hónapokkal elhullott állatokat a vételár megállapítása során figyelmen kívül hagyta, súlyukat a fizetősúlyból levonta; ezen állatokkal kapcsolatos kárveszély viselése ugyanis a Ptk. 99. §-a értelmében

a vevő IV. rendű alperest terhelte. Az állatok egészségi állapotával a vevő tisztában volt, hiszen a korábbi időszakban ő gondozta, tartotta azokat, az adásvételi szerződés megkötésekor gyakorlatilag az állomány birtokában volt, minden körülményre figyelemmel tett 500,- Ft/kg egységár alkalmazása mellett vételi ajánlatot. Nem maradtak ki olyan „beteg” állatok, amelyeket a felek az adásvételi szerződés, a mérés során figyelmen kívül hagytak volna, így a vételár meghatározásakor minden állattal számolni kell.

A szóban létrejött, majd írásba foglalt adásvételi szerződés tartalmát figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság akkor is, amikor 28.223.000,- Ft vételár-fizetési kötelezettséggel szembeállította a 2009. április 1. napjától felmerült tartási költséget, ennek viselését ugyanis a IV. rendű alperes ajánlatában kifejezetten magára vállalta, közölte azt is, hogy ez napi 2.000.000,- Ft összeget jelent.

Elfogadta ugyanakkor az ítéletábla, hogy történt olyan súlygyarapodás, amelyet a IV. rendű alperes terhére értékelni nem lehet: 2009. április 16. és április 22. napja között. A felek a szerződésekben a 2009. április 16-i mérésben állapodtak meg, ehhez képest április 17-től április 22. napjáig tartott a mérés. Mivel az átadás-átvétel, a mérés folyamatos volt, a II. és III. rendű alperes tekintetében pedig április 18. napjáig befejeződött, ezért - arányosítva - ott egy-egy nap súlygyarapodást kellett értékelni, míg az I. rendű alperes esetében ez három napot jelent a teljes állományra, egységesen 1 kg/db/nap súlygyarapodással számolva.

Az I. rendű alperesnél $2.020 + 89$ db állat esetében a súlygyarapodás 6.327 kg, 500,- Ft/kg-mal számolva ez 3.163.500,- Ft, a II. és III. rendű alperesnél 346 db, illetve 356 db állat esetében egy-egy napi túltartás alapulvételével (346×500 , illetve 356×500) 173.000,- Ft-ot, illetve 178.000,- Ft-ot eredményez.

Az előbbi három összeg együttesen 3.514.500,- Ft, ez a súlygyarapodás miatt levonásba helyezendő összeg.

A 295.445.550,- Ft-ból levonva a 3.514.500,- Ft-ot, adódik a 291.931.050,- Ft, azaz a vételár, amit összesen a három eladó javára a IV. rendű alperesnek fizetnie kellett. Ezzel szemben az írásba foglalt szerződésekben összesen 250.000.000,- Ft szerepel, a kettő különbsége 41.931.050,- Ft.

A 250.000.000,- Ft-os vételárból az I. rendű alperesre esik 69,2 %, a II. és III. rendű alperesekre pedig 15,7 %, illetve 15 %. Ennek megfelelően a 41.931.050,- Ft 69,3 %-a, vagyis 29.016.287,- Ft, valamint 15,8 %-a, azaz 6.625.106,- Ft, végül 15 %-a, 6.289.657,- Ft megfizetésére köteles még az adásvételi szerződések alapján a IV. rendű alperes külön-külön az I., II. és III. rendű alperesek javára.

Gf.I.30.133/2012/6.szám

A Pp. 3. § (1) bekezdése szerint a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő. A Ptk. 234. § (1) bekezdése értelmében a szerződés semmisségére bárki hivatkozhat, azonban ez nem jelent automatikus keresetindítási jogosultságot. A semmisséggel kapcsolatos perindítási lehetőséget jogszabályi felhatalmazás vagy jogi érdek fennállta alapozza meg.

A harmadik személy jogi érdekének tartalma határozza meg azt, hogy milyen jogkövetkezmények érvényesítését kérheti a bíróságtól a mások között létrejött érvénytelen szerződés esetében. A harmadik személy az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását csak annyiban, oly módon és mértékben kérheti, amennyiben ezt a jogi érdekeltisége ténylegesen indokolja és megalapozza (Legfelsőbb Bíróság 2/2010. (VI.28.) PK vélemény az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről 10/a. és 10/b. pont, Összegző megállapítások a szerződés érvénytelensége iránti perek eljárásjogi összefüggéseihez 7/b. pont - BDT 2010/1. szám, Fórum rovat).

A perbeli esetben a felperesnek a Cstv. 49/D § (1) bekezdése szerinti elszámolás alapján őt megillető összeg felszámolási vagyona való befizetése tekintetében állt fenn a jogi érdekeltisége, a szerződés érvénytelenségére ilyen korlátok között hivatkozhatott, és erre figyelemmel az I-III. rendű alperesek javára történő marasztalást kérhetett; jogi érdeke arra irányult, hogy ezt az összeget majd a felszámoló a javára fizeti ki.

A felperes eljárásjogi kifogásai nem alapozták meg az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az eljárás megismétlését. A szakértő a helyszíni szemlén okiratokat vizsgált meg, a felek jelenléte vagy hiánya nem befolyásolta a tevékenységét. A felperes távolléte sem bírt érdemi jelentőséggel, a szakértői véleménnyel szembeni észrevételeit pedig előterjeszthette. Tény, hogy a szakértői vélemény kiegészítését és annak mellékleteit az elsőfokú eljárás során a felperes nem kapta meg, ezt a mulasztást az ítéletábra pótolta, az iratot megküldte a fél részére.

A fentiek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (3) bekezdése szerint részben megváltoztatta, az I. és IV. rendű, a II. és IV. rendű, valamint a III. és IV. rendű alperesek között 2009. április 10-én létrejött, április 15-én írásba foglalt adásvételi szerződések érvénytelenségének okát kiküszöbölte, és kötelezte a IV. rendű alperest 29.016.287,- Ft, 6.625.106,- Ft és 6.289.657,- Ft, valamint ezek késedelmi kamatának megfizetésére.

A felperes keresete részben megalapozottnak bizonyult, erre is figyelemmel az I-III. rendű alperesek javára perköltség fizetésében marasztaló ítéleti rendelkezést az ítéletábra megváltoztatta, és a felperes kötelezését mellőzte. A IV. rendű alperes javára megállapított perköltség összege még a részbeni megváltoztatás mellett is arányos, hiszen a felperes 250.000.000,- Ft megfizetésére kérte kötelezni a IV. rendű alperest, ilyen magas pertárgyérték mellett az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség túlzottnak nem tekinthető. Egyebekben az ítéletábra az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

- 10 -

A peres felek maguk viselik másodfokú eljárási költségeiket (Pp. 81. § (1) bekezdés második fordulata).

Szeged, 2012. október hó 4. napján

Dr. Mátyási Zsolt sk.
a tanács elnöke

Dr. Hámori Attila sk.
előadó bíró

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
ábrabíró